

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 04. januar 2024.godine

RTS- Romkinje najugroženije, u proseku žive 48 godina - 85 zdravstvenih medijatorki u obilasku romskih porodica

BLIC- MISTERIOZNI KAŠALJ TRESE SRBIJU Lekari upozoravaju: Broj obolelih će DRASTIČNO DA PORASTE

N1- Vladina zabrana „tera“ lekare iz Srbije

DNEVNIK- UBIJA I SMRTONOSNU SUPERBAKTERIJU Razvijen novi antibiotik, počela PRIMENA i na ljudima

BLIC- Od danas počinje šestodnevni štrajk lekara: Pacijentima uskraćena nega, termini će biti odloženi

The screenshot shows a news article on the PTC website. The main headline is "Romkinje najugroženije, u proseku žive 48 godina - 85 zdravstvenih medijatorki u obilasku romskih porodica". The article text discusses the health and living conditions of Roma women in Serbia, mentioning that only one percent live in non-Roma neighborhoods and that many lack access to medical care. A video player is embedded in the article, showing a scene with people in a rural setting. The website interface includes a navigation bar with categories like VESTI, IZBORI 2023, OKO, SPORT, MAGAZIN, TV, RADIO, EMISIJE, RTS, and Ostalo. There are also social media links and a search bar.

Romkinje najugroženije, u proseku žive 48 godina - 85 zdravstvenih medijatorki u obilasku romskih porodica

Siromaštvo, diskriminacija, predrasude, i dalje su deo svakodnevice Roma, ne samo u Srbiji. Zbog loših uslova života, samo jedan odsto Roma iz nehegijenskih naselja, živi duže od 60 godina. Zato Ministarstvo zdravlja angažuje 85 zdravstvenih medijatorki koje će obilaziti romska naselja u 65 opština u Srbiji kako bi im lekarska pomoć bila dostupnija. Medijatorka, međutim, i dalje čekaju rešenje svog radno-pravnog statusa.

Diskriminisane i po osnovu pola i po pripadnosti najugroženijoj nacionalnoj zajednici, Romkinje su u teškoj poziciji od ostalih. Retko idu kod lekara, u proseku žive 48 godina.

"Ranije se živelo teško, sad se živi kao malo bolje, ali ovde retko koja ide kod lekara. Znači ako su trudne, kad zatrudne, tad odu kod lekara i posle, kad se sete", ukazuje Romkinja Snežana Madjupalj.

Prema rečima Azize Ahmeti, sekretarke romske kancelarije u Kostolcu manji broj ih ide kod ginekologa.

"Da ne kažem: na mamografiju, one i ne znaju šta je to. Ja mislim da bi to bilo dobro da svaka Romkinja ide na pregled i da vidi svoje stanje. Možda ima nekad nešto, možda ne znaju šta je to, da se ustanovi, da ne bude posle kasno, da se spase makar jedan život", apeluje Ahmetijeva.

Rana udaja i napuštanje škole

O njihovom životu uglavnom odlučuju muški članovi porodice. Batine su jedini vid nasilja koji prepoznaju, a zbog rane udaje i rađanja većina napusti obrazovanje već u osnovnoj školi.

"U Kostolcu je velika romska zajednica, Kostolac je po broju prisilnih maloletničkih brakova drugi u Srbiji. To je ono što mi znamo i što su na primer neki dečji brakovi vidljivi. Postoje nevidljivi dečji brakovi gde deca uz saglasnost roditelja napuštaju zemlju i o tom broju mi ne znamo", ističe Ahmetijeva.

Veliku ulogu ka osveščivanju Romkinja, imaju zdravstvene medijatorke.

"Bilo je velikih problema sa njihovim muževima. Nisu im dozvoljavali da idu kod ginekologa, čak je dolazilo do tuče. Onda sam njima objasnila da je to jako bitno za njihovo zdravlje i za zdravlje deteta koje treba da dođe na svet. Ali se pomerila ta granica", navodi Vesna Jovanović zdravstvena medijatorka u opštini Rakovica.

Cilj - produžiti životni vek romskoj populaciji

Pomaka ima, ali se ka boljitku ide sitnim koracima.

Dragan Đorđević, savetnik u Ministarstvu zdravlja, kaže da uvek može bolje, U ovom ovom trenutku ima 85 zdravstvenih medijatorki koje imaju zadatak da svaki dan izađu na teren i obiđu pet porodica.

"Ako mi vidimo da tu ima 85 zdravstvenih medijatorki, to je godišnje oko 100.000 poseta. Kada se počinjalo, životni vek Roma je bio 58 godina. To jeste cilj ovog programa da se produži životni vek romske populacije", naglašava Đorđević.

U prethodnom periodu gotovo 6.000 Roma dobilo je izabranog lekara, vakcinisano je više od 14.000 dece, a oko 13.000 Roma dobilo zdravstvenu knjižicu. I to zahvaljujući zdravstvenim medijatorkama, koje i dalje čekaju rešenje svog radno-pravnog statusa.

MISTERIOZNI KAŠALJ TRESE SRBIJU Lekari upozoravaju: Broj obolelih će DRISTIČNO DA PORASTE

Sezona gripa, korone i respiratornih infekcija je u punom jeku, a prema rečima epidemiologa dr Nebojše Bohuckog možemo da očekujemo da će broj obolelih drastično da poraste. Tome će doprineti praznična okupljanja, a još veći skok obolelih se očekuje za nedelju do dve dana.

Među pacijentima su se izdvojili oni koji besomučno kašlju, i to u naletima. Ovakav kašalj ne zaobilazi ni decu, zbog čega su čekaonice dečjih ambulanti i domova zdravlja pune.

Kašlju duže od 10 dana i nemaju druge simptome

- Supruga i ja kašljemo već više od 10 dana. Specifičan je kašalj, ne pamtim da sam sličan imao u životu, iako sam bar dva puta preležao koronu, o gripu i prehladama da ne govorim. Bukvalno ide u naletima, zacenjivanje pola sata, pa si onda miran nekoliko sati. A najgore je noću kada prosto ne možeš da spavaš, od kašljanja te bole glava, stomak... Promenio sam i krevet da bih se nekako bolje namestio, smirio. A nijedan drugi simptom neke bolesti nemam. Dakle, isključivo kašalj - kaže Vladimir V. iz Beograda.

Subotičanka Sanja D. kaže da njeni sinovi od sedam i devet godina i stariji tinejdžer ne prestaju da kašlju.

- Sve što mogu da učinim i da im pomognem kod kuće sam već probala, ali ne вреди. Danas idemo kod lekara, sve ih vodim. Noću ne spavamo. I oni i mi smo iscrpljeni. Imam utisak da nije običan kašalj – zabrinuta je majka trojice dečaka.

Ne ležimo, idemo na posao sa kašljem i onda se čudimo

Dr Nebojša Bohucki, epidemiolog, kaže da su, od kada se pojavio kovid, respiratorne bolesti postale svetska tema i da više obraćamo pažnju na njih.

- Ako neko kašlje i radno je aktivan treba da zna da ne treba da radi ako je bolestan! Ljudi ne leže, ne piju dosta tečnosti, i naravno da će bolest duže trajati. Ako čovek kašlje dve do tri nedelje nije neobično, jer oporavak kod viroza može da traje i do mesec dana. I malaksalost može da traje nedeljama i duže od mesec dana – kaže dr Bohucki.

Dr Bohucki podseća da ne traju sve bolesti "samo par dana". I kovid izolacija je trajala sedam dana, ali to ne znači da je svako ozdravio za nedelju dana.

- Uzročnik i zašto neko ima virozu po pravilu ne znamo. Radimo samo specifičnu, ciljanu dijagnostiku na najznačajnije bolesti, kao što je kovid, eventualno grip, a retko kad se radi za druge akutne respiratorne infekcije. Mora se mirovati, ležati. To se odnosi i na odrasle i na decu – kaže dr Bohucki.

Ako kašalj traje duže od dve nedelje, sumnja se na veliki kašalj

Ipak, u slučaju velikog kašlja je posebna priča. Postoji ciljana dijagnostika. Ako lekar misli da je pitanju veliki ili magareći kašalj, a pošto traje duže, onda se pacijent upućuje na dijagnostiku.

- Čim osoba kašlje duže od dve nedelje ima prava da pomisli da je u pitanju veliki kašalj i onda je pravi korak da se uzme uzorak krvi. Tako se može otkriti da li je reč o velikom kašlju ili nije. Jer, kod odraslih je skroz nejasna klinička slika osim kašlja. I uglavnom kašalj bude samo noću. Kod dece je tokom celog dana, a kod odraslih je tek kada se smire i legnu. Tada kašalj postaje iritirajući, a dok se krećemo i aktivni smo nekako se izborimo s njim, ne primećujemo ga. Uveče, pred spavanje, više obraćamo pažnju, pa nas dodatno iritira – kaže dr Bohucki.

Veliki kašalj traje 100 dana

Specijalista pedijatrije dr Josipa Krajninger, iz subotičke Službe za zdravstvenu zaštitu žena i dece Doma zdravlja, kaže za „Blic“ da je u Subotici prisutan veliki kašalj u velikom broju među starijim osnovcima i srednjoškolicima.

- U početku ne znamo da li je veliki kašalj u pitanju ili neka druga obična prehlada, pošto se simptomi ni po čemu ne razlikuju od obične prehlade. Međutim, pošto kašalj traje, ima određeni tok i karakter, nakon oko deset dana do dve nedelje možemo da sumnjamo da se radi o velikom kašlju i tada tražimo serološku potvrdu. Ako dobijemo

potvrdu automatski krećemo sa lečenjem, a ako potvrdu ne dobijemo, ali sumnjamo i imamo saznanja da se radi o tome, isto krećemo sa lečenjem. Bolest ima određeni tok i traje 100 dana – kaže dr Krajninger.

Kašalj je takav, kaže pedijatar, da dovodi do zacenjivanja, do povraćanja. Drugih simptoma ni nema, osim intenzivnog kašlja koji je naročito izražen noću i tada se i pojačava.

Lečenje isključivo pod nadzorom lekara

- U sledećoj fazi dolazi do smirivanja kašlja i cele situacije. Daju se antibiotici, bolest izaziva bakterija i leči se antibiotski i drugom terapijom. Bitno je da roditelji imaju strpljenja i savetujemo da ne uzimaju sirupe za kašalj na svoju ruku, već kada je kašalj u pitanju da daju što više mlake i tople tečnosti svom detetu koja bi mogla da im olakša iskašljavanje, mada definitivno kod velikog kašlja dominira suv kašalj – kaže dr Josipa Krajninger.

Napominje da nije samo veliki kašalj prisutan, već pacijenti kašlju zbog raznih razloga i različitih simptoma i uzroka. Ima puno astme među decom i bronhijalitis.

- Zavisí od uzrasta, karaktera kašlja i vrste bolesti kako će da se leči. Zato savetujem roditelje da ne počinju primenu sirupa za kašalj, jer na taj način mogu i da pogoršaju celu situaciju – kaže dr Krajninger.

I promene vremena nadražuju grlo

S druge strane, dr Aleksandar Stojanović, direktor Doma zdravlja "Palilula", kaže da ako neko kašlje duže bez drugih simptoma najverovatnije ima kašalj koji je došao usled promene vremena ili ga je neko preneo.

- Nije ništa ozbiljno, ali ljudi kašlju i iz čista mira. To nije veliki kašalj koji se pojavio kod dece. Ljudi kašlju, imaju nadražaje i zbog promene vremena, ili je u pitanju virus. Za pet-šest dana ili malo duže se izleče, a savet je da ne rade terapije na svoju ruku, nego da odu kod svog lekara i da vide o čemu se radi – kaže dr Stojanović

Pet vakcina protiv velikog kašlja

Epidemiolog dr Nebojša Bohucki, nedavno je objasnio za „Blic“ da je jedini način da preveniramo pertusis, veliki kašalj, da se prime dve doze vakcine u prvoj godini života i zatim da se dete revakciniše u drugoj godini. Još bolje je ako se primi vakcina kasnije, a u našoj zemlji je tek od prošle godine uvedena i peta doza.

U pitanju su kombinovane vakcine, "pentaksim" sa komponentom i od pertusisa, u drugoj godini revakcinacija sa "pentaksimom", a pred polazak u školu, što je novina od 1. januara 2022. godine, prima se "tetraksim", za četiri zarazne bolesti.

Bohucki ističe da je pet vakcina za našu decu odlično, ali da ne bi bilo loše još kasnije da ih prime, ali za sada smo na pet vakcina ukupno i kada neko primi navedene vakcine 85 odsto su zaštićeni. Podseća da je to poznata priča i da se o tome govorilo kada je počeo kovid i kada se objašnjavalo da kada neko primi vakcinu protiv kovida, ali se opet razboli, ipak ima blažu kliničku sliku. Kod gripa je to 70 odsto, u nekim godinama samo 50 odsto.

Početni simptomi velikog kašlja

- učestalo kihanje
- curenje iz nosa
- blagi kašalj

- povišena temperatura
- malaksalost

Kasniji simptomi velikog kašlja

- napadi kašlja, zacenjivanje
- povraćanje nakon kašlja
- gubitak daha, problemi s disanjem
- dete može da poplavi

Vladina zabrana „tera“ lekare iz Srbije

Uredbom Vlade Srbije, koja je stupila na snagu 1. januara, produžena je zabrana zapošljavanja do kraja 2026, a time su pogođeni i lekari, jer im se "neizvesni" ugovori produžuju na tri ili šest meseci, do godinu dana, čime gube nadu da će dobiti posao za stalno, piše list Nova.

Tom zabranom se, kako tvrde medicinari, na mala vrata u zdravstvene ustanove uvode članovi vladajuće stranke ili simpatizeri režima, koji bez zvaničnih konkursa dobijaju zaposlenje, navodi Nova.

U zdravstvenim ustanovama u unutrašnjosti Srbije, većina prijavljenih za stalni posao, koji su bili angažovani tokom pandemije, još nisu dobili obećane ugovore, i četiri meseca pošto je Vlada usvojila zaključak kojim je obećala stalno zaposlenje tim medicinskim radnicima, oni i dalje čekaju na rešavanje svog statusa.

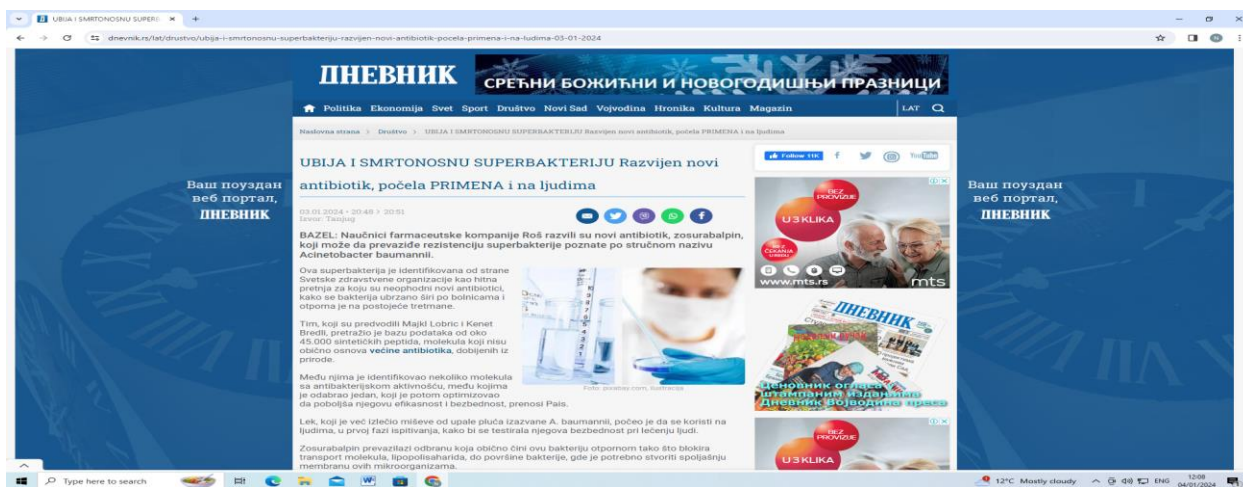
Zdravstveni radnici, ne samo lekari specijalisti, nego i medicinske sestre i tehničari, za kojima ustanove tragaju putem mnogobrojnih oglasa, sve masovnije odlaze u inostranstvo.

Deficit specijalista utiče na gužve, prekomeran posao, tri puta više pacijenata u smeni nego što je protokolima propisano, zbog čega postojeći kadar „beži“ u privatnu praksu ili van zemlje.

Prema analizi Fiskalnog saveta iz 2011. godine, u Srbiji postoji deficit od 5.000 zdravstvenih radnika, koji od tada do danas samo raste, dok podaci Instituta za javno zdravlje govore da nedostaje 1.000 lekara.

Podaci Nacionalne službe za zapošljavanje pokazuju da je u 2022. godini bilo gotovo 17.000 nezaposlenih radnika, među kojima je skoro 2.000 lekara, sa više od 60 specijalista.

ДНЕВНИК

UBIJA I SMRTONOSNU SUPERBAKTERIJU Razvijen novi antibiotik, počela PRIMENA i na ljudima

BAZEL: Naučnici farmaceutske kompanije Roš razvili su novi antibiotik, zosurabalpin, koji može da prevaziđe rezistenciju superbakterije poznate po stručnom nazivu Acinetobacter baumannii.

Ova superbakterija je identifikovana od strane Svetske zdravstvene organizacije kao hitna pretnja za koju su neophodni novi antibiotici, kako se bakterija ubrzano širi po bolnicama i otporna je na postojeće tretmane.

Tim, koji su predvodili Majkl Lobric i Kenet Bredli, pretražio je bazu podataka od oko 45.000 sintetičkih peptida, molekula koji nisu obično osnova većine antibiotika, dobijenih iz prirode.

Među njima je identifikovao nekoliko molekula sa antibakterijskom aktivnošću, među kojima je odabrao jedan, koji je potom optimizovao da poboljša njegovu efikasnost i bezbednost, prenosi Pais.

Lek, koji je već izlečio miševе od upale plućа izazvane A. baumannii, počeo je da se koristi na ljudima, u prvoj fazi ispitivanja, kako bi se testirala njegova bezbednost pri lečenju ljudi.

Zosurabalpin prevazilazi odbranu koja obično čini ovu bakteriju otpornom tako što blokira transport molekula, lipopolisaharida, do površine bakterije, gde je potrebno stvoriti spoljašnju membranu ovih mikroorganizama.

To postiže prevazilaženjem samo jedne od dve membrane koje imaju gram-negativne bakterije. Bez te spoljne membrane, manja je verovatnoća da će *A. baumannii* preživeti i postaje osetljiva na druge antibiotike, koji se mogu kombinovati sa zosurabalpinom za lečenje ovih vrsta infekcija.

U odvojenoj studiji, koju je takođe objavio časopis "Nature", dodaju se informacije o načinu na koji transportni sistem lipopolisaharida radi na površini ćelije da bi stvorio spoljašnju membranu i kako je novi antibiotik blokira.

Ovo znanje će se koristiti za traženje novih jedinjenja čiji je cilj deaktiviranje ovog mehanizma i stvaranje alata protiv otpornosti bakterija, problema koji bi, prema nekim procenama, mogao biti vodeći uzrok globalne smrti 2050. godine, navodi Pais.

Od danas počinje šestodnevni štrajk lekara: Pacijentima uskraćena nega, termini će biti odloženi

Od danas će desetinama hiljada pacijenata u Engleskoj biti uskraćena medicinska nega zbog velikih poremećaja koje će izazvati šestodnevni štrajk mladih lekara.

Dobrotvorne zdravstvene organizacije su upozorile da će pacijenti čiji su termini odloženi, uključujući i one sa malignim oboljenjima i problemima sa vidom, biti uznemireni i izloženi riziku da se njihovo zdravstveno stanje pogorša, prenosi londonski dnevnik Gardijan.

Udruženje pacijenata saopštilo je da bi bezbednost pacijenata mogla biti ugrožena jer bolnice imaju premalo osoblja da bi se izborile sa štrajkom koji je počeo u 7 sati ujutro po lokalnom vremenu.

Ministru zdravlja i Britanskom medicinskom udruženju (BMA) upućen je apel da angažuju posrednike koji bi pomogli u rešavanju dugotrajnog spora oko plata mladih lekara nakon što su pregovori vođeni pre Božica završili u corsokaku.

Ovaj štrajk je već deseta obustava rada mladih lekara od marta. Prethodnih ukupno 28 dana koliko su proveli u štrajkovima dovelo je do pomeranja termina za skoro milion ambulantnih pregleda i operacija.